

A.G.: Nu pot spune că îmi place mai mult tipul acesta de covoare sau că îmi place tipul acela de covoare, căci există infinit de multe covoare fantastice înodate în diferite țări, așa că fiecare exemplu poate fi bun în felul său, ca să zic așa. Nu pot alege între covoarele din secolul XX din Suedia sau covoarele orientale, ci ele au toate calitățile lor. Dar, dacă aș putea să aleg eu însămi un covor, adică dacă aș putea să aleg covorul din toată lumea pe care l-aș vrea, aș alege un covor care se află la Museum für angewandte Kunst din Viena, și care este un covor din timpul dominației mameluca din Egipt, de la începutul secolului XVI. Este din mătase și este complet fantastic. Este, desigur, unic în lume de calitatea aceea.

S.C.: Ce poți să-mi spui despre covoarele suedeze. Există ceva care să caracterizeze covorul suedez?

A.G.: Covorul suedez, cel care este atât de popular azi, care se vinde la americani și la europeni, și pentru care este o mare cerere, este de tipul covoarelor mari, de culoare deschisă, cu limbaj colorit suedez, adică culori deschise și motive simple.

S.C.: Care să meargă la mobile gustaviene?

A.G.: Atât gustaviene, cât și moderne.

S.C.: Cât de vechi este cel mai vechi covor suedez care s-a păstrat?

A.G.: Executat în Suedia și covoare de tipul înodat, din secolul XVIII, căci atunci s-a învățat să se înnoade covoare. Pehr Hilleström (1732-1816, n.r.), care altfel este cunoscut ca pictor de gen, care a pictat scene de interior, a început ca înodător de covoare la Palatul Regal din Stockholm. Covoarele acelea erau executate după modele franțuzești, precum covoare "savonnerie". Covoare din acestea sunt păstrate la Palatul Regal din Stockholm.

S.C.: Dar nu primiți prea des covoare din acestea la licitație, nu-i așa?

A.G.: Din păcate, nu!

S.C.: Pot covoarele suedeze să fie sistematizate în diferite categorii?

A.G.: În primul rând, după cine le-a făcut - există mulți artiști textiliști. Pe urmă, se poate spune că există covoare înodate cu noduri simetrice, covoare cu lână lungă - acestea se cheamă "rya" (miștoase), există covoare cu lână scurtă - acestea se cheamă "flossa" (tunse scurt)...

S.C.: De când se poate vorbi de covoare suedeze?

A.G.: Din secolul XX. În secolul XVIII se făceau de tip "flossa" cu fire de lână înodate foarte des. Pe urmă, în Suedia s-au înodat covoare de tip "rya".

S.C.: Ce este un "rya"?

A.G.: "Rya" este o țesătură cu fir înodat și foarte lung și este destul de rar între rândurile de noduri. Covorele "rya" s-au făcut în Suedia cel puțin din Evul Mediu, erau înodate și se foloseau doar pentru acoperirea paturilor și la învelit. Nu s-au folosit niciodată pentru pus pe pardoseală până în secolul XX. La licitație avem acum o colecție de 14 covoare de tip "rya",

dar acestea sunt finlandeze și sunt date aproximativ între 1750 și 1850. Dar ele erau, așadar, cuverturi de pat și nu s-au folosit niciodată pe pardoseală.

Covor de Pekin semi-antic la Licitația Internațională de Toamnă 2002 de la Bukowskis. 464 x 389 cm. Evaluat la 40.000-50.000 SEK. S-a vândut pentru suma de 92.000 SEK. © Bukowskis.

Se plătea până și impozit cu cuverturi "rya", sau cu lână pentru "rya" în unele perioade din istoria noastră.

S.C.: Ceea ce înseamnă că erau foarte importante.

A.G.: Într-adevăr, erau foarte importante! Ele se foloseau în loc de blănuri de animale, pur și simplu. Erau chiar și mai bune decât acestea, căci puteau fi spălate și nu se întureau dacă erau spălate, ci continuau să fie moi.

S.C.: În Evul Mediu se foloseau covoarele, mai înainte de toate, la a acoperi pereții, pentru a face căldură. Dar, cu timpul, în diferite țări s-au folosit ca fețe de masă. Ce ai mai putea povesti despre obiceiurile pe care le avea lumea de-a lungul timpului în ceea ce privește folosirea covoarelor?

A.G.: Covoarele nu s-au folosit în Suedia decât în ambiantele regale sau în cercuri foarte, foarte restrânse. Ca la castelul Skokloster, de exemplu. În secolul XVIII și la începutul secolului XIX nu s-au folosit în ambiantele private, ci abia în a doua jumătate a secolului XIX se începe o folosire mai generală a covoarelor pe pardoseli în Suedia. Înainte de aceste perioade, ele nu existau în ambiante casnice. Puțin-câte-puțin în Empire, în timpul lui Carol XIV Johan (1763-1844, rege în uniunea Suedia-Norvegia 1818-44; n.r.), încep să se folosească covoare țesute lise, dar nu covoare cu fir lung. În rest, covoare nu au fost decât la Palatul Regal și în mediile cele mai bune din Suedia.

S.C.: Care a fost motivul: sărăcia, sau ce?

A.G.: Era, pur și simplu, un obicei străin. Căci pardoselile se spălau cu apă și perie, adică pardoselile din scânduri, iar, dacă era o petrecere, se puneau în schimb pe pardoseală ramuri și ace de brad. Nu era un obicei de cultură proprie, ca să spun așa. Pe urmă, dacă ne uităm la picturi vechi din Europa, din Europa de Sud, vedem că s-au introdus covoare deja în secolul XV, covoarele orientale adică, ca să le atârne când erau festivale la, de exemplu, Veneția, unde le atârneau de la ferestre sau de la balustradele de balcoane, pentru a arăta că aveau un covor oriental. Era o chestiune de prestigiu! Pe urmă, încetul cu încetul, covoarele au nimerit pe mese, și acest lucru pentru că erau scumpe, desigur, dar nu atunci când se mânca. Dacă mâncau, puneau o față de masă peste covoare, ca să fie cu adevărat elegant. Lucrurile acestea le vedem în tablouri, începând de la gravurile lui Rembrandt la picturi mari de Hans Holbein cel Tânăr și așa mai departe. Există multe, multe picturi cu covoare.

S.C.: Povestește mai mult despre meseria ta de pretuiitor de covoare. Pentru mine este foarte greu să apreciez, căci trebuie să ai atât cunoștințe, cât și experiență în acest domeniu. Ai putea să ne spui cum apreciezi tu, de exemplu, care covoare sunt antice, care sunt semi-antice? Cum se pretuiesc covoarele și cât este de greu să se facă acest lucru?

A.G.: Este greu! Acum se fac și copii de covoare, așa că este și mai greu. Avem un sistem de clasificare, conform căruia vechimea de 100 de ani desemnează un covor antic, 50 la 100 de ani este semi-antic, iar între 25 și 50 de ani este "old" (vechi). Mai întâi, ne uităm la motiv, căci este primul lucru pe care îl vedem. Pe urmă, ne uităm la material, îl pipăim - lucrul acesta este foarte

important, senzația pe care o ai la degete. Ne uităm la uzură, ne uităm la culori, cum s-au păstrat. Lucrurile acestea dau o imagine despre cât de vechi este covorul, ce calitate are și, ca urmare, stabilim prețul.

Dar este greu, nu este o sarcină ușoară.

S.C.: Aici, când avem atât imigranți, vin acum cu covoare din lumea întreagă. Dacă ai spălat un covor de mai multe ori, acesta își poate pierde culoarea, sau lâna se uzează. Nu este mai greu de apreciat atunci vechimea?

A.G.: Noi ne uităm la motiv, la material, la culori. Nu are importanță, dacă îl speli, dacă nu cumva l-ai tratat pe cale chimică ca să pară mai vechi. 15

Tapet țesut în tehnică gobelin, policrom, 183,5x315 cm; decor cu motiv din grădina mănăstirii Vadstena - Suedia. Executat de Selma Giöbel în 1908. Evaluat la 50-60.000 SEK, s-a vândut cu 72.000 SEK la licitația **contemporary & design** din toamna 2002 de la Bukowskis. © Bukowskis.